למה צריך להפריד פסולת?

מדי שנה מייצרים משקי הבית בישראל כ-5 מיליון טון פסולת מוצקה, רובה המכריע מועבר להטמנה בקרקע. בכל שנה גדלה כמות הפסולת שאנו מייצרים בשיעור של 5% עקב עליית רמת החיים. הפסולת האורגנית הרקבובית (ברובה שאריות מזון) מהווה כ 40% – ממשקל הפסולת הביתית כולה.

כבר כיום מורגשת מצוקה בשטחי הטמנה במדינת ישראל ועד סוף עשור זה צפויים להיסגר כל אתרי ההטמנה בישראל מלבד אתר אפעה, במישור רותם.

מה הבעיה עם פסולת אורגנית מוטמנת?
כאשר פסולת אורגנית מוטמנת במטמנה היא גורמת לבעיות סביבתיות רבות : זיהום אויר, יצירת תשטיפים המאיימים לזהם מים עיליים ומי תהום ,והפצת מחלות וריחות רעים .
הטמנתה של הפסולת האורגנית באתרי ההטמנה גורמת להווצרות ביו-גז המורכב בעיקר ממתאן (CH_4) ומפחמן דו חמצני (CO_2). יש לדעת כי המתאן, הינו גז חממה שהשפעתו על התחממות כדור הארץ גדולה פי 21 (!) מהפחמן הדו-חמצני. ממחקרים שנערכו בישראל עולה כי הביו-גז הנוצר באתרי הפסולת תורם כ- 13 אחוז מכלל תרומת גזי החממה ממגזרים שונים.

מה ניתן לעשות עם פסולת אורגנית אם לא מטמינים אותה?
כאשר היא מוטמנת בקרקע יחד עם שאר הפסולות מהווה הפסולת האורגנית בעיה סביבתית , אולם אם היא מופרדת ומעובדת ניתן להשיבה לקרקע כדי ליצור חומרי דשן רבי ערך לחקלאות ולתרום תרומה סביבתית חשובה ,הן במניעה של פליטת גזי חממה והן ביצירת איזון בקרקעות המתדלדלות הזקוקות להזנה חוזרת של חומר אורגני.
שיעור הפסולת האורגנית בישראל, גבוה מזה שבארצות הברית ומדינות האיחוד האירופי. מה שמחדד את הצורך במתן תשומת לב יתרה לפסולת האורגנית ולהשפעותיה רבות המשמעות על העומס הסביבתי הנגרם מהטיפול בפסולת בכללה .
הצורך למקד מדיניות בפסולת האורגנית הוכר זה מכבר על ידי האיחוד האירופי בדירקטיבת ההטמנה ונקבע שעל המדינות החברות באיחוד האירופי לצמצם את שיעור הפסולת האורגנית המוטמנת ב 65% – עד לשנת 2016 וזאת מתוך הבנה שהטמנתה גורמת לבעיות סביבתיות ויש בה משום בזבוז משווע של משאבים.

כמה פסולת מיוצרת בגוש עציון?
בשנת 2011 הוטמנה נשלחה לאתר ההטמנה פסולת במשקל כולל של 6,800 טון.

למה נבחרה דרך ההפרדה במקור?
הסיבה לבחירה בחלופת ההפרדה במקור לשלושה זרמים היא שזו החלופה הטובה ביותר על מנת לאפשר את מיחזור מירב רכיבי הפסולת: הפקת קומפוסט מפסולת אורגנית ומיחזור פסולת האריזות ע"י תאגיד תמיר.
תאגיד האריזות "תמיר" הוקם מכח חוק האריזות שנחקק בשנת 2011 ומחייב את היצרנים לטפל בפסולת הנוצרת מהאריזות שאותן הם מייצרים. בכדי שהם אכן יוכלו לטפל בפסולת שלהם, היא צריכה להיות מופרדת ונקיה עד כמה שניתן.
בחלופות אחרות שנבחנו (שריפה, עיכול אנאירובי)-התוצאה תהיה מזהמת או לא תאפשר שימוש חוזר בחומרים. הפרדה במקור הינה החלופה שאומצה ע"י כל המדינות המפותחות והיא החלופה המועדפת ע"י האו"ם לטיפול בפסולת.

האם זה מסובך להפריד פסולת?
אין ספק שנדרשת תקופת הסתגלות קצרה, שלאחריה העניין הופך לדרך חיים.

האם המהלך ייחודי לגוש עציון?

מהלך ההפרדה במקור הוא לאומי וכבר עתה 31 רשויות מקדימות, שגוש עציון היא אחת מהן, עוסקות בהפרדת פסולת וזכו לתקציבים מוגדלים ממשרד להגנת הסביבה. בקרוב יצטרפו למהלך עוד עשרות רשויות נוספות.
בשנים הקרובות תסתיים חקיקה של חוק שיחייב את הרשויות והאזרחים להפריד פסולת וחוק עזר עירוני שיחייב את התושבים להפריד פסולת.

עדי אריכא
רכז ההטמעה פרוייקט הפרדה במקור
מתנ"ס גוש עציון
054-6455623
02-9937996
yarok-ad@gush.matnasim.co.il